

Sygdomme, i Almindelighed eller for visse Tilfælde". Jeg maa tilstaa, at jeg finder, det er en aldeles urimelig Bestemmelse; jeg finder det fuldkommen i sin Orden, at de ikke maa udgive sig for autoriserede Læger; men, at en Person, som af Amtmanden i Sorø har faaet Næringsbevis for i Sorø Amt at maatte kurere for Gigt og Rheumatisme, ikke maa avertere i Nisfen, at nu har han faaet Lov til at kurere for disse Sygdomme og opfordre Publikum til at henvende sig til ham, for saa vidt det har Lyft til det, forekommer mig urimeligt. Jeg synes tværtimod, at naar man vil sætte Sagen paa den Fod, at man vil give en Slags Autorisation til den hele Virksomhed, er det en besynderlig Inkonsekvens at ville forbyde ham offentlig at tilkendegive sig som den, der har en saadan Autorisation. Jeg tror ligeledes, at nogle af Bestemmelserne i § 7 om den Bog, der skal føres, ikke ret vel kunne opfyldes. Det er overhovedet det, som efter min Mening er den væsentligste Hindring for, at Bestemmelserne kunne faae Betydning i Praxis, at jeg ikke kan se Andet, end at Sundhedskollegiet har fuldstændig Ret i, at det vil være umuligt for den Klasse Personer, som besætter sig med uautoriseret Lægevirksomhed, at føre en saadan Bog; thi de Bestemmelser, som gives i § 7, mener jeg, maa virkelig følges og opfyldes, Naar der i § 8 dikteres Straf for, at Bogen ikke er ordentlig ført, maa jeg holde for, at denne Straf bliver anvendt, naar Bogen ikke indeholder Svar paa de Spørgsmaal, som stilles deri, og jeg kan ikke tro rettere, end at, naar man vil skrive i Bogen: Hvad Sygdommen er, veed jeg ikke, og Lægemidlerne ere de sedvanlige, vil man ikke kunne siges at have ført Bogen ordentlig. Bogens ordentlige Førelse forudsætter overhovedet et Dannelsesstrin, som de Folk ikke staa paa. Jeg vil ikke tale om, at der er visse Ting, man ganske kunde fritage dem for, saaledes for Besvarelse af det Spørgsmaal, „om den Syge efter egen og Omgiwelsers Forklaring — som bliver at afætte dem — tidligere har været tilset af nogen Læge og da af hvem, samt hvornaar og af hvilken Grund man har opgivet at søge en saadan". Den Migt, mener jeg, kunde man fritage Bedkommende for, fordi dette Punkt ingen Betydning har. Hvis Meningen var, at den Paagjældendes Ret til at behandle en Syg var afhængig af, at denne var henvist til ham af en Læge, eller at en Læge først havde haft fat paa Personen og behandlet ham, saa var Bestemmelsen rigtig og nødvendig; men da det, saa vidt jeg ser, ikke er Lovudfættets Mening, at de her nævnte Personer ikke skulle have Ret til at tage Syge i Kur, uden at disse i Forveien have været hos en autoriseret Læge, ser jeg ikke, hvorfor dette Spørgsmaal behøver at besvares, og det vil fremfor Alt være nødvendigt at simplificere Forholdet saameget som muligt, naar vi overhovedet skulle gaa denne Vej. Spørgsmaal, som jeg mener, ikke

kunne besvares paa en saadan Maade, at det har nogen som helst Betydning, ere disse to: „hvilke Symptomer eller Kjendetegn der foresandtes, og særligt om Sygdommen antoges ikke at være smitsom", og for det Andet: „hvoreledes Sygdommene udvikler sig, og hvor ofte den Syge tilses". Hvilke Symptomer eller Kjendetegn, der foresandtes, er et Spørgsmaal, som ikke kan besvares uden et vist Dannelsesstrin, der ikke let vil findes i den Klasse. Det betyder nemlig Tingenting, at der bliver skrevet i Bogen: „den Paagjældende havde ondt i Maven", eller „ondt i Hovedet"; det er ikke Symptomer, der betegne noget Bestemt. Derfor der i Bogen skal foredres givet en Beskrivelse af Symptomerne, som kan være veiledende, og hvoraf navnlig den autoriserede Læge kan slutte noget med Hensyn til Sygdommens Behandling, saa maa det tages paa en ganske anden Maade, saa maa der gives Oplysning om Pulsslaget, om fysikaliske Undersøgelser af Brystet og Underlivet o. l. v. Det er imidlertid en Ting, som den Slags Folk ikke alene ikke forstaaer, men ikke engang forstaaer, at de skulle være opmærksomme paa; deres hele Dannelsesstrin er et saadant, at de ikke engang have Die for, at de skulle have Opmærksomhed for disse Ting. Og hvoreledes skulle de dernæst kunne bevare det andet Spørgsmaal, nemlig, hvoreledes Sygdommen udvikler sig? Ja, dersom det skal være nok ganske i Almindelighed at skrive: „Manden blev daarligere og daarligere" eller „det hjalp ikke noget", saa er Besvarelsen let nok; men naar der skal gives en virkelig Besvarelse, hvoraf et lægekundigt Tilsyn skal kunne slutte Noget, saa stiller man Fordringer, som jeg er overbevist om, at denne Mennekesklasse ikke kan opfylde. Ved at anvende disse Bestemmelser bliver man enten drakonisk — thi drakonisk vil det være at forlange, at disse gamle Koner og Mænd, at de skulde føre Bogen ordentlig og bevare Spørgsmaalene fuldstændig — eller ogsaa maa man efterhaanden saaledes slaa af paa Fordringerne til Bogføringen og tage imod saadanne generelle og intetsigende Optegnelser, at det Hele taber sin Betydning, saa at vi, som jeg allerede har sagt, ved denne Forandring kun opnaa, at vi faae autoriserede Kvaksalvere i Stedet for at vi tidligere ikke have haft andre end de uautoriserede. Jeg tror altsaa neppe, at disse Kontrolbestemmelser ville vise sig praktiske. Jeg tror, at det er Bestemmelser, som der ikke vil kunne komme Liv i med nogen Frugt; men jeg maa tilstaa, at jeg heller ikke tror, de paa nogen Maade ville kunne tilfredsstille dem, som ville større Frihed paa dette Omraade. Den Hovedbetragtning, man vender tilbage til, og i hvis Belysning man ser hele dette Lovforslag, hele Spørgsmaalet om Kvaksalveri, er og vil bestandig være den Betragtning, om man tror, at denne uautoriserede Lægevirksomhed er et Samfundsønde, eller om man ikke tror det. Der er Mange, som ikke tro det, men ere tilbøjelige til